

מאי 2014, אייר תשע"ד

רגע לפני המסע... במדבר / אסתר פישר

"חתלתול של צ'שיר", פתחה ואמרה בהיסוס מה, שכן לא ידעה אם השם ימצא חן בעיניו. מכל מקום החתול רק הרחיב את חיוכו. "נו, עד עכשיו היית די מרוצה", הרהרה עליסה והמשיכה: "תוכל לומר לי, בבקשה, באיזו דרך עלי ללכת מכאן?" "הדבר תלוי מאד במקום שאליו את רוצה להגיע," ענה החתול. "לא אכפת לי כל-כך לאן" – אמרה עליסה. "אם כך, אין הבדל באיזו דרך תלכי," ענה החתול. "כל עוד אגיע לאן-שהוא," הוסיפה עליסה לצורך ההסבר. "הו, אין ספק שתגיעי," אמר החתול, "אם רק תלכי די זמן."

"עליסה בארץ הפלאות" מאת לואיס קרול. תרגום: אוריאל אופק, הוצאת מחברות לספרות, עמ' 63.

קטע משעשע זה מתוך 'עליסה בארץ הפלאות' פוגש אותנו על סיפו של המעבר מספר 'ויקרא' לספר 'במדבר', מעבר מפרשיות של חוק ומשפט בחזרה לחלק הנרטיבי של המקרא ולתיאור מסעות בני ישראל אל עבר היעד הנכסף – הארץ המובטחת. בימים אלה אנו נמצאות גם בעיצומו של 'מסע' נוסף והוא - ספירת העומר. הספירה היום-יומית של שבעה שבועות תמימים, המעבירים אותנו מיציאת מצרים לאירוע המכונן הבא בתולדות עם ישראל – מתן תורה, מלמדת אותנו שוב שלא ההגעה היא בהכרח החשובה אלא גם (ואולי בעיקר?) התהליך שעברנו על מנת להגיע לשם: ספירת יום אחר יום מאלצת אותנו, הסופרים והסופרות, להשתהות עם כל יום, וכך גם עם כל צעד וצעד שנעשה לקראת אותו היעד; להתרכז בו, להכיר בקיומו ובעיקר בערכו הייחודי (היום שבעה ושלושים יום שהם וכו'). סיפורי ספר במדבר מלמדים אותנו, שהמסע של בני ישראל לא היה רק מעבר קילומטרי, אלא 'מסע' נפשי, אישי ולאומי כאחד, שהעם הזה היה צריך לעבור על מנת להבשיל לקראת כניסתו לארץ.

מטאפורת ה'מסע' כמסמלת מהלכי חיים ולא רק מעבר של קילומטרים, היא מטאפורה נפוצה ואהובה בספרות של כל הזמנים וכל התרבויות. בספרות היהודית היא יושבת בַּתְּשִׁיבָה, החל מאברהם אבינו הנווד ודרך מסעות בני ישראל במדבר. נדמה שארבעים שנות הדרך ממצרים לארץ ישראל, יחד עם הספירה הקפדנית המלווה את הימים שבין פסח ושבועות, באים לומר לנו משהו בנוגע לחשיבותו של הדרך ושל התהליך במסעות לקראת היעד.

החתול אומר לעליסה 'אין הבדל באיזו דרך תלכי' ועליסה משלימה 'כל עוד אגיע לאן שהוא'. אך על זה ראוי לשאול: האמנם? האם באמת הדרך היא רק האמצעי על מנת להגיע ולא בעלת ערך בפני עצמה? האם החלטה ללכת בדרך כזו ולא אחרת, גם אם שתיהן מגיעות לאותו היעד, אינה החלטה בעלת השלכות גורליות וחשובות? בשיר הקלאסי של רוברט פרוסט המובא להלן לעיונך – נדמה שהתשובה היא שונה מזו של החתול. פרוסט מתאר בדומטיות את רגע בחירת השביל, הדרך, איתו הוא עומד להגיע מנקודה אחת לשנייה. בבחירה הזו, של איזו דרך ללכת בה, טמון 'כל ההבדל בעולם', הוא טוען בסוף השיר.

השבוע הייתי שותפה לסיום של 'מסע' נוסף – סיום מפגשי 'ניגון בנימינה' לשנה זו. במפגש המסכם התבוננו ביחד על ה'מסע' הלימודי המשותף אותו עברנו, תוך השתהות והשתאות על הרגעים השונים שהרכיבו את התמונה הגדולה. עוד שנת פעילות של 'ניגון נשים' מתקרבת לסיומה – תוך ציפייה והתרגשות ל'מסע' של השנה הבאה!!

השביל שלא הלכתי בו

רוברט פרוסט

תרגום מאנגלית: עדנה אולמן-מרגלית

1

שְׁתֵּי דְרָכִים נִפְרְדוּ בַּיַעַר עֲבוֹת
לֹא שְׁתִּיָּהוּן בְּשִׁבְלִי; הַצְרָתִי עַל כֵּךְ
נֶעְצְרָתִי מוֹלֵן לְזִמּוֹן מִמֶּשֶׁךְ
לְאַרְכָּה שֶׁל אַחַת הַרְחֻקָּתִי רְאוּת
עַד לְנִקְדַּת פְּתוּלָה שֶׁבִּסְבָּךְ

2

לְשִׁנְיָה אֲזֵי פְּנִיתִי, כְּמוֹתֶה מִפְתָּה
וְאוֹלִי בְּמַעַט מְצוּדָדֶת יוֹתֵר
רְמוּסָה קִצַּת פְּחוֹת, כֵּךְ לִי נִדְמָתֶה
עֲשִׁבִיָּה שֶׁעֲלֶיָּה פְּחוֹת עֲבָתָה - -
בְּעֵצָם דָּמוּ הֵן כְּמַעַט בְּלִי הֶכֶר

3

בְּשִׁתִּיָּהוּן כְּאַחַת רִצָּד שֶׁם הָאוֹר
עַל מְרִבַּד בְּתוֹלִי שֶׁל עָלִי הַשְּׁלֻכָּת
אֲזֵי אִמְרָתִי, לְזוֹ יוֹם אֶחָד עוֹד אֶחְזָר!
אֶךְ לֹא: שְׁכֵן דֶּרֶךְ נִמְשָׁכֶת
יִדְעָתִי, מִכָּאֵן לֹא אָשׁוּב עוֹד לְלֶכֶת

4

בְּרֵבּוֹת הַיָּמִים, בְּשָׁנִים הַבְּאוֹת
אֶאֱנַח בְּחֻזְרִי לְסִפְרֵי אֵיךְ אֵי-שָׁם
מִשְׁתִּי הַדְּרָכִים שֶׁבַּיַעַר עֲבוֹת
בְּחֻרָתִי בְּזוֹ שֶׁהֲלָכּוּ בֵּה פְּחוֹת
וּפֶה הָרִי כֹל הַהִבְדֵּל בְּעוֹלָם.